

RUSYA İHRACAT RAPORU

NO 6

GENEL BİLGİLER

COĞRAFİ KONUM

17 milyon kilometrekareyi aşan alanı ile dünyanın en büyük yüzölçümüne sahip ülkesi olan Rusya, 11 farklı zaman dilimine bölünmüştür. Asya'nın kuzeyinde Kuzey Pasifik Okyanusu ve Avrupa arasında Kuzey Buz Denizine uzanan ülke, 14 ülke ile sınır komşusudur.

Geneli itibarı ile ılıman iklim kuşağında yer alan Rusya, Karadeniz kıyılarında görülen subtropikal iklimden, yıllık sıcaklık farkının 80°C'ye vardığı Güney Sibirya'daki sert karasal iklime ve kuzeydeki kutup iklimine kadar değişen bir iklim mozağine sahiptir. Ülkenin kuzeyi Arktik kuşağında bulunurken, güneyde Karadeniz kıyılarında subtropikal iklim özellikleri görülmektedir. Doğu Sibirya karasal iklimin etkisi altındayken, Rusya'nın uzak doğusu muson yağmurları nedeniyle yıllık 1 000 mm yağış almaktadır. Rusya Federasyonu topraklarının dörtte üçü düz ovalıktır. Orta Sibirya ve Uzak Doğuda sıradağlar bulunmaktadır. Doğu Avrupa düzlüğü Urallar'a, Batı Sibirya düzlüğü Altay Dağları'na kadar devam etmektedir. Hazar kıyılarında ise, çoğu yerde yükseklik deniz seviyesinin altında seyretmektedir. Başkent Moskova'da en sıcak ay Temmuz olup, en düşük ve en yüksek sıcaklık değerleri Temmuz ayında ortalama 13-23 °C'dir. Kentteki en soğuk ay olan Ocak ayında ise ortalama sıcaklıklar en düşük -16 °C ve en yüksek -9 °C'dir. En yağışlı ay Temmuz ayı olup, en az yağış görülen ay ise Mart'tır.

SİYASİ VE İDARİ YAPI

Rusya, iki parlamentolu başkanlık sistemiyle idare edilen, kendi anayasaları ile yasama ve yürütme organlarına sahip 21 cumhuriyet, 9 eyalet (Kray), 46 bölge (Oblast), 2 federal statüye sahip şehir (Moskova ve St. Petersburg). 5 özerk bölgeden (Avtonomnaya Oblast/Avtonomniy Okrug) oluşan, 83 idari birimli bir federasyondur. Bu anayasaların Rusya Federasyonu Anayasası'na uyumlu olması ve onunla çelişmemesi gerekmektedir.

Ülkeyi devlet Başkanı yönetir. Başbakan başkanlığındaki hükümet de yürütme yetkisine sahiptir. Yasama yetkisi ise, Duma (Federal Meclis'in alt kanadı) ve Federasyon Kurulu'ndan (Federal Meclis'in üst kanadı) oluşan Federal Meclis'e aittir. Anayasa uyarınca yürütme erkinin başı konumundaki Devlet Başkanı, altı yılda bir halk tarafından seçilmektedir. RF'de son Devlet Başkanlığı seçimleri 18 Mart 2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Başbakan, anayasa gereğince Devlet Başkanı tarafından atanmakta ve yine Devlet Başkanının onayını alarak hükümeti oluşturmaktadır. Hükümetin göreve başlaması için Başbakanın Duma'dan güvenoyu alması gerekmektedir.

DOĞAL KAYNAKLAR

Rusya, zengin doğal gaz ve petrol kaynaklarının yanı sıra, kömür, alüminyum, bakır, demir, elmas, altın, gümüş maden kaynakları ve ormancılık ürünleri ile dünya ham madde ihracatında önde gelen ülkelerden biridir. Ülkenin sahip olduğu doğal kaynakların üretimi Sovyetler Birliği'nin dağılmasından bu yana artış göstermiştir. Ayrıca dışa bağımlılığın azaltılmasına yönelik alanlarda verimlilik artmış olup, çevre kirliliği konusundaki önlemler de artırılmıştır. Ancak Sovyet döneminin hızlı sanayileşme sürecinden miras kalan çevre problemleri görüldüğünden daha fazla sorun teşkil etmektedir. Başlıca sanayi bölgelerindeki hava ve su kirliliği, tarımsal alanların azalması ve toprak verimliliğindeki düşüş, ormanların özellikle Sovyet dönemi süresince yok edilmesi başlıca çevre sorunlarıdır. 2018 yılında 11 milyon varil/gün'lük ham petrol üretimi yapan Rusya Federasyonu, 2019 yılı itibarıyla sahip olduğu 80 milyar varil kanıtlanmış ham petrol rezervi ile 69 ülke arasında % 5 pay ile 8. Sırada yer almaktadır. 2015 yılı itibarıyla 23 trilyon feet3'lük doğalgaz üretimi yapan ülke 2019 yılı itibarıyla 2 katrilyon feet3 kanıtlanmış doğalgaz rezervine sahiptir.

GENEL EKONOMİK DURUM

Rusya Federasyonu, büyük bir ekonomik gücün temeli olan doğal kaynaklara ve insan gücüne sahip dünyadaki belli başlı ülkelerden biri konumundadır. Rusya'nın sahip olduğu zengin doğal kaynak rezervleri ülke için büyük bir şans olmakla beraber ülke ekonomisi açısından bazı sakıncaları da beraberinde getirmektedir. Son 10 yıllık süreçte dalgalı seyreden petrol fiyatlarının ülkenin büyüme oranlarını da doğrudan etkilediği düşünülmektedir. Ancak yapılan bilimsel

alışmalar uzun vadeli büyüme ve ekonomideki doğal kaynaklara bağımlılık arasında negatif bir korelasyon olduğunu ortaya koymaktadır. Merkezi planlama ve sahip olduğu zengin kaynaklar nedeni ile Rusya'da sanayi sektörü ağır sanayi yönünde gelişmiştir. Yakıt, enerji ve metalürji üretimi toplam sınai üretimin %35'ten fazlasını oluşturmaktadır. Elektrik ve gıda üretiminin sınai üretimdeki payının yaklaşık %25 olduğu göz önünde bulundurulduğunda ileri teknoloji ve tüketim malları üretiminin Rus ekonomisinde çok küçük bir payı olduğu ortaya çıkmaktadır. Tekstil sektörünü de kapsayan hafif sanayinin de sınai üretimdeki payı çok cüzi düzeydedir. Ekonomi büyük ölçekli sınai işletmelerin hakimiyetindedir. KOBİ'lerin GSYİH'dan aldıkları pay, yalnızca %10-15 civarındadır. Bu oran, genellikle gelişmiş pazar ekonomilerinde ve geçiş ekonomilerinde %50 civarında veya daha da üzerindedir. Küçük ölçekli işletmelerin ekonomide yeterince rol alamamasının en önemli nedenlerinden biri yoğun vergi uygulamaları ve karmaşık hukuki düzenlemelerdir.

DIŞ TİCARET

GENEL DURUM

*1000 Dolar	2016	2017	2018	2019
İhracat	285.491.052	357.083.135	449.347.157	422.777.167
İthalat	182.261.656	226.966.395	238.151.375	243.780.553
Hacim	467.752.708	584.049.530	687.498.532	666.557.720
Denge	103.229.396	130.116.740	211.195.782	178.996.614

2019 yılı rakamları değerlendirildiğinde Rusya'nın toplam dış ticaret hacminin 666 milyar dolara ulaştığı görülmektedir. Rusya dış ticarete 2019 yılında 179 milyar dolar fazla vermiştir.

BAŞLICA ÜRÜNLER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET

İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER * 1000 DOLAR

GTİP	Açıklama	2017	2018	2019	%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	173.299.849	237.591.878	220.845.173	53,07%
99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	52.887.528	63.746.027	55.265.424	13,28%
72	Demir Ve Çelik	18.762.190	23.357.805	18.140.726	4,36%
71	Tabii Veya Kültür İnciler, Kıymetli Veya Yan Kıymetli Taşlar, Kıymetli Metaller, Kıymetli Metallerle Kaplama Metaller Ve Bunlardan Mamul Eşya; Taklit Mücevherci Eşyası; Metal Paralar	11.048.244	10.097.534	15.258.928	3,67%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	8.541.411	9.170.893	8.991.536	2,16%
44	Ağaç Ve Ahşap Eşya; Odun Kömürü	7.901.563	9.009.169	8.619.543	2,07%
31	Gübreler	7.217.054	8.225.604	8.401.891	2,02%
10	Hububat	7.527.187	10.457.675	7.921.429	1,90%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	6.673.318	6.555.519	5.839.023	1,40%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	4.321.764	4.911.607	5.559.090	1,34%
74	Bakır Ve Bakırdan Eşya	4.709.107	5.372.205	5.222.098	1,25%
03	Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar Ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar	3.482.367	4.282.356	4.663.054	1,12%
26	Metal Cevherleri, Cüruf Ve Kül	3.070.402	3.672.883	4.182.318	1,00%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	3.433.053	3.150.857	3.758.155	0,90%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	3.441.017	4.075.683	3.718.506	0,89%

GTİP	Açıklama	2017	2018	2019	%
29	Organik Kimyasal Ürünler	3.236.758	4.199.559	3.674.541	0,88%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikler	2.630.878	3.620.239	3.453.958	0,83%
15	Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Mumlar	2.713.699	2.669.298	3.436.428	0,83%
40	Kauçuk ve Mamulleri	3.137.653	3.162.405	3.032.437	0,73%
39	Plastikler Ve Mamulleri	2.814.439	3.172.085	3.025.527	0,73%
75	Nikel Ve Nikelden Eşya	2.058.273	2.606.922	2.985.414	0,72%
48	Kağıt Ve Karton; Kağıt Hamurundan, Kağıttan Veya Kartondan Eşya	2.197.132	2.737.863	2.491.262	0,60%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	1.877.389	1.739.321	1.813.803	0,44%
23	Gıda Sanayiinin Kalıntı Ve Döküntüleri; Hayvanlar İçin Hazırlanmış Kaba Yemler	865.589	1.084.483	1.257.538	0,30%
47	Odun veya Diğer Lifli Selülozik Maddelerin Hamurları; Geri Kazanılmış Kağıt veya Karton (Döküntü, Kırıntı ve Hurdalar)	1.228.732	1.655.261	1.122.969	0,27%
25	Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento	1.041.937	1.122.362	1.080.136	0,26%
12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayiide Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	641.062	762.985	1.010.573	0,24%
81	Diğer Adi Metaller; Sermetler; Bunlardan Eşya	817.370	1.148.577	1.000.549	0,24%
38	Muhtelif Kimyasal Ürünler	704.634	881.614	995.741	0,24%
86	Demiryolu Ve Benzeri Hatlara Ait Taşıtlar Ve Malzemeler Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Her Türü Mekanik (Elektro Mekanik Olanlar Dahil) Trafik Sinyalizasyon Cihazları	618.418	886.927	910.555	0,22%
30	Eczacılık Ürünleri	728.113	791.999	843.795	0,20%
33	Uçucu Yağlar Ve Rezinoitler; Parfümeri, Kozmetik Veya Tuvalet Müstahzarları	657.251	683.982	772.309	0,19%
70	Cam Ve Cam Eşya	673.369	744.433	755.462	0,18%
18	Kakao Ve Kakao Müstahzarları	553.664	640.488	725.515	0,17%
21	Yenilen Çeşitli Gıda Müstahzarları	624.854	672.330	699.638	0,17%
19	Hububat, Un, Nişasta Veya Süt Müstahzarları; Pastacılık Ürünleri	557.677	579.192	687.951	0,17%
94	Mobilyalar, Tıpta Veya Cerrahide Kullanılan Mobilyalar, Yatak Takımları Ve Benzeri Doldurulmuş Eşya; Tarifinin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Aydınlatma Cihazları; Reklam Lambaları,	494.236	567.507	666.335	0,16%

GTİP	Açıklama	2017	2018	2019	%
	Işıklı Tabelalar, Işıklı İsim Plakaları Ve Benzerleri; Prefabrik Yapılar				
22	Meşrubat, Alkollü İçkiler Ve Sirke	498.907	555.242	615.246	0,15%
02	Etler Ve Yenilen Sakatat	323.689	407.175	591.289	0,14%
49	Basılı Kitaplar, Gazeteler, Resimler Ve Baskı Sanayiinin Diğer Mamulleri; El Ve Makina Yazısı Metinler Ve Planlar	491.615	515.198	550.822	0,13%
24	Tütün Ve Tütün Yerine Geçen İşlenmiş Maddeler	616.166	519.138	535.190	0,13%
68	Taş, Alçı, Çimento, Amyant, Mika Veya Benzeri Maddelerden Eşya	427.072	526.593	532.733	0,13%
17	Şeker Ve Şeker Mamulleri	489.550	414.607	512.280	0,12%
	DİĞERLERİ	7.046.960	6.601.676	6.610.279	1,59%
	TOPLAM	350.036.180	442.745.480	416.166.890	

İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

GTİP	Açıklama	2017	2018	2019	%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	45.287.645	43.601.102	43.234.882	17,74%
'85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	26.729.655	29.911.923	29.764.860	12,21%
'87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	21.377.659	23.623.419	23.737.917	9,74%
'30	Eczacılık Ürünleri	10.834.875	10.582.372	14.068.982	5,77%
'39	Plastikler Ve Mamulleri	8.765.788	9.763.106	9.830.316	4,03%
'90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	6.193.061	6.747.431	7.292.482	2,99%
'73	Demir Veya Çelikten Eşya	5.305.171	5.806.474	6.489.811	2,66%
'99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	8.014.821	7.053.690	6.153.790	2,52%
'08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	4.677.746	5.076.953	5.098.004	2,09%
'72	Demir Ve Çelik	4.825.656	5.286.728	5.027.985	2,06%
'29	Organik Kimyasal Ürünler	3.515.766	4.104.333	4.445.993	1,82%
'40	Kauçuk ve Mamulleri	3.589.054	3.873.389	3.997.297	1,64%
'28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	2.935.061	3.810.320	3.801.246	1,56%

GTİP	Açıklama	2017	2018	2019	%
'62	Örülmemiş veya Kroşe Olmayan Giyim Eşyası ve Aksesuarı	3.394.030	3.706.899	3.790.354	1,55%
'61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve Aksesuarı	3.181.207	3.354.841	3.552.005	1,46%
'33	Uçucu Yağlar Ve Rezinoitler; Parfümeri, Kozmetik Veya Tuvalet Müstahzarları	3.112.753	3.338.849	3.475.227	1,43%
'38	Muhtelif Kimyasal Ürünler	3.169.271	3.391.324	3.403.973	1,40%
'64	Ayakkabılar, Getriler, Tozluklar Ve Benzeri Eşya; Bunların Aksamı	3.175.405	3.430.479	3.393.071	1,39%
'22	Meşrubat, Alkollü İçkiler Ve Sirke	2.492.662	2.681.693	3.028.127	1,24%
	DİĞERLERİ	56.389.104	59.006.048	60.194.231	24,69%
	TOPLAM	226.966.390	238.151.373	243.780.553	

BAŞLICA ÜLKELER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET

İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

ÜLKELER	2017	2018	2019	%
Çin	38.922.044	56.040.503	56.791.577	13,43%
Hollanda	35.611.335	43.470.987	44.788.952	10,59%
Almanya	25.747.379	34.096.334	28.049.481	6,63%
Türkiye	18.220.741	21.345.044	21.063.254	4,98%
Beyaz Rusya	18.424.583	21.819.797	20.544.970	4,86%
Güney Kore	12.345.338	17.832.181	16.357.313	3,87%
İtalya	13.838.765	16.405.936	14.341.995	3,39%
Kazakistan	12.323.913	12.923.333	14.050.846	3,32%
Birleşik Krallık	8.746.712	9.769.710	13.272.051	3,14%
ABD	10.735.054	12.534.204	13.189.312	3,12%
Polonya	11.577.653	16.540.213	12.448.718	2,94%
Japonya	10.500.532	12.453.419	11.353.033	2,69%
Finlandiya	8.641.739	11.372.605	10.080.744	2,38%
Hindistan	6.455.535	7.752.309	7.308.101	1,73%
Belçika	6.799.918	9.210.236	6.771.661	1,60%
Ukrayna	7.942.813	9.522.734	6.619.364	1,57%
Fransa	5.908.707	7.782.063	6.456.625	1,53%
Mısır	6.217.276	7.137.180	5.765.640	1,36%
Letonya	4.804.178	4.711.949	5.088.490	1,20%
Çek Cumhuriyeti	3.963.723	4.896.725	4.861.057	1,15%
Macaristan	3.285.471	4.801.280	4.083.216	0,97%
Slovakya	3.253.361	3.790.317	4.063.274	0,96%
Özbekistan	2.625.391	3.320.803	3.908.165	0,92%
Yunanistan	3.429.835	4.062.689	3.883.831	0,92%
Malta	2.478.403	4.664.846	3.755.057	0,89%
İsviçre	3.852.449	4.776.680	3.672.073	0,87%
Avusturya	1.882.650	3.380.731	3.517.094	0,83%
Litvanya	2.850.152	4.225.020	3.485.299	0,82%

ÜLKELER	2017	2018	2019	%
Cezayir	4.621.195	4.801.850	3.384.924	0,80%
Taipei	3.370.478	4.501.985	3.226.451	0,76%
Danimarka	2.948.401	3.890.673	3.199.833	0,76%
Romanya	2.267.708	3.095.826	3.196.184	0,76%
Norveç	776.197	1.140.838	2.833.069	0,67%
Bulgaristan	2.899.595	2.944.072	2.690.958	0,64%
İspanya	2.213.567	2.362.436	2.558.575	0,61%
Brezilya	2.032.493	2.584.351	2.454.835	0,58%
Estonya	1.867.841	2.452.566	2.449.467	0,58%
Azerbaycan	1.935.122	1.713.470	2.312.763	0,55%
Singapur	3.290.157	2.789.632	2.299.599	0,54%
İsveç	1.933.802	3.140.898	2.298.405	0,54%
Moğolistan	1.326.861	1.606.636	1.734.610	0,41%
Ermenistan	1.231.908	1.341.382	1.680.020	0,40%
BAE	1.459.205	1.483.365	1.600.065	0,38%
Kırgızistan	1.388.934	1.635.408	1.550.053	0,37%
Sırbistan	926.212	1.010.989	1.526.765	0,36%
Meksika	1.516.387	2.004.155	1.478.064	0,35%
Hırvatistan	795.905	1.229.542	1.474.145	0,35%
İsrail	1.669.192	1.954.134	1.416.492	0,34%
Suudi Arabistan	770.682	762.729	1.402.942	0,33%
Moldova	864.506	1.204.574	1.257.247	0,30%
İran	1.314.796	1.207.811	1.197.541	0,28%
Gürcistan	965.413	1.204.788	1.157.310	0,27%
Malezya	601.581	1.086.629	1.149.844	0,27%
Vietnam	1.903.216	2.457.473	1.136.149	0,27%
Bangladeş	762.860	733.511	1.117.774	0,26%
Tacikistan	692.305	849.555	953.101	0,23%
Kanada	644.129	580.808	817.219	0,19%
Hong Kong	702.183	992.523	803.298	0,19%
Endonezya	788.776	868.094	769.897	0,18%
Morokko	894.882	929.079	764.890	0,18%
Güney Kıbrıs	306.261	786.489	764.626	0,18%
Senegal	254.354	559.117	710.942	0,17%
Portekiz	963.632	906.666	709.433	0,17%
Filipinler	196.291	799.622	695.353	0,16%
Area Nes	107.132	114.772	665.715	0,16%
Tayland	514.215	753.483	614.349	0,15%
Kuveyt	707.637	644.459	552.561	0,13%
Türkmenistan	343.780	288.831	543.322	0,13%
Tunus	375.372	683.057	515.571	0,12%
Lübnan	624.823	458.936	510.678	0,12%
Diğerleri	9.927.499	12.150.116	9.030.930	2,14%
TOPLAM	357.083.135	449.347.158	422.777.162	

İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

ÜLKELER	2017	2018	2019	%
Çin	48.042.300	52.217.993	54.126.998	22,20%
Almanya	24.228.044	25.510.486	25.111.891	10,30%
ABD	12.663.805	12.682.131	13.436.080	5,51%
Beyaz Rusya	11.768.319	12.179.232	12.800.697	5,25%
İtalya	10.108.735	10.590.386	10.906.984	4,47%
Japonya	7.761.399	8.819.217	8.960.307	3,68%
Fransa	9.633.011	9.561.721	8.567.151	3,51%
Güney Kore	6.933.359	7.008.953	8.001.954	3,28%
Kazakistan	4.916.678	5.295.922	5.570.993	2,29%
Polonya	4.907.818	5.141.210	5.079.751	2,08%
Türkiye	3.383.401	4.215.914	4.971.001	2,04%
Ukrayna	4.912.321	5.461.217	4.834.609	1,98%
Birleşik Krallık	4.048.087	4.037.187	4.036.458	1,66%
Hollanda	3.893.150	3.693.303	3.977.493	1,63%
Hindistan	2.902.422	3.224.629	3.921.794	1,61%
Viet Nam	3.323.796	3.624.012	3.782.967	1,55%
Çek Cumhuriyeti	3.422.225	3.775.473	3.699.214	1,52%
Finlandiya	3.695.982	3.379.551	3.483.744	1,43%
İspanya	3.126.166	3.397.399	3.320.034	1,36%
İsviçre	2.214.221	2.628.081	2.864.090	1,17%
Avusturya	2.177.420	2.413.929	2.632.098	1,08%
Belçika	2.921.096	2.471.027	2.398.240	0,98%
Macaristan	2.087.912	2.163.197	2.273.944	0,93%
İsveç	2.109.775	2.222.263	2.235.405	0,92%
Slovakya	2.006.777	2.192.288	2.162.431	0,89%
Brezilya	3.198.314	2.469.959	2.148.145	0,88%
Taipei	1.925.410	2.144.083	2.023.869	0,83%
Malezya	1.545.846	1.626.566	1.755.073	0,72%
Taylanda	1.717.283	1.855.662	1.753.875	0,72%
Endonezya	2.483.995	1.715.363	1.682.057	0,69%
İrlanda	1.118.413	1.328.648	1.616.234	0,66%
Romanya	1.617.760	1.823.706	1.462.760	0,60%
Ekvator	1.299.905	1.289.457	1.285.291	0,53%
Özbekistan	1.026.407	1.063.042	1.177.681	0,48%
Danimarka	925.533	999.515	1.168.645	0,48%
Meksika	951.571	938.348	1.107.785	0,45%
Sırbistan	1.112.488	1.085.531	1.044.456	0,43%
Slovenya	962.746	961.075	1.022.767	0,42%
Bangladeş	882.018	894.663	983.469	0,40%
Kanada	986.415	745.934	936.484	0,38%
Şili	824.135	1.056.255	928.314	0,38%
Azerbaycan	692.085	773.275	856.943	0,35%

ÜLKELER	2017	2018	2019	%
İsrail	824.603	764.964	833.616	0,34%
Ermenistan	514.710	627.045	829.905	0,34%
Arjantin	679.436	851.269	827.279	0,34%
Güney Afrika	628.163	783.066	826.946	0,34%
Avustralya	510.262	671.339	714.630	0,29%
Paraguay	625.287	871.176	670.838	0,28%
Singapur	1.158.046	869.471	588.252	0,24%
Bulgaristan	548.726	525.258	576.991	0,24%
Litvanya	532.349	540.455	573.544	0,24%
Portekiz	476.478	535.556	543.220	0,22%
Gürcistan	448.059	474.462	535.750	0,22%
Morokko	566.470	546.804	511.797	0,21%
Norveç	646.321	480.263	505.086	0,21%
DİĞERLERİ	8.348.944	8.932.440	9.132.524	3,75%
TOPLAM	226.966.397	238.151.371	243.780.554	

TÜRKİYE İLE TİCARET

TÜRKİYE'NİN İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	5.141.147	7.882.217	8.533.758	40,51%
99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	5.332.755	5.873.968	5.142.078	24,41%
72	Demir Ve Çelik	3.465.770	3.459.152	2.379.898	11,30%
10	Hububat	842.816	1.255.649	1.538.059	7,30%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	890.843	460.308	530.383	2,52%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	14.957	14.624	401.535	1,91%
15	Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Mumlar	323.473	241.800	339.670	1,61%
29	Organik Kimyasal Ürünler	227.436	350.663	280.395	1,33%
23	Gıda Sanayiinin Kalıntı Ve Döküntüleri; Hayvanlar İçin Hazırlanmış Kaba Yemler	222.985	212.369	271.109	1,29%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	74.187	186.180	192.042	0,91%
12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayiide Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	123.342	23.410	166.001	0,79%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	5.429	4.853	162.441	0,77%
74	Bakır Ve Bakırdan Eşya	1.822	30.329	130.308	0,62%
31	Gübreler	95.086	92.005	112.374	0,53%
26	Metal Cevherleri, Cüruf Ve Kül	179.225	123.948	108.656	0,52%
48	Kağıt Ve Karton; Kağıt Hamurundan, Kağıttan Veya Kartondan Eşya	111.105	119.872	104.322	0,50%
89	Gemiler Ve Suda Yüzen Taşıt Ve Araçlar	136.477	50.161	88.111	0,42%
07	Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök Ve Yumrular	191.290	53.959	78.586	0,37%
40	Kauçuk ve Mamulleri	91.812	87.242	77.715	0,37%
39	Plastikler Ve Mamulleri	94.890	63.994	58.320	0,28%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazlar; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	4.935	7.717	42.512	0,20%
17	Şeker Ve Şeker Mamulleri	24.955	21.950	35.614	0,17%

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	13.123	12.302	30.600	0,15%
32	Debagatle Ve Boyacılıkta Kullanılan Hülasalar; Tanenler Ve Türevleri; Boyalar, Pigmentler Ve Diğer Boyayıcı Maddeler; Müstahzar Boyalar Ve Vernikler; Macunlar; Mürekkepler	27.761	30.453	30.432	0,14%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	282.840	398.697	30.153	0,14%
44	Ağaç Ve Ahşap Eşya; Odun Kömürü	92.846	61.143	28.433	0,13%
24	Tütün Ve Tütün Yerine Geçen İşlenmiş Maddeler	18.556	22.445	23.517	0,11%
78	Kurşun Ve Kurşundan Eşya	64.057	59.383	20.917	0,10%
71	Tabii Veya Kültür İnciler, Kıymetli Veya Yan Kıymetli Taşlar, Kıymetli Metaller, Kıymetli Metallerle Kaplama Metaller Ve Bunlardan Mamul Eşya; Taklit Mücevherci Eşyası; Metal Paralar	4.555	14.308	18.509	0,09%
11	Değirmencilik Ürünleri; Malt; Nişasta; İnülin; Buğday Gluteni	10.295	7.713	16.033	0,08%
70	Cam Ve Cam Eşya	32.625	18.059	10.811	0,05%
82	Adi Metallerden Aletler, Bıçakçı Eşyası Ve Sofra Takımları; Adi Metallerden Bunların Aksam Ve Parçaları	12.257	13.310	10.623	0,05%
	DİĞERLERİ	65.087	90.861	69.339	0,33%
	TOPLAM	18.220.739	21.345.044	21.063.254	

TÜRKİYE'NİN İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	806.771	791.916	814.894	16,39%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	387.167	456.626	559.873	11,26%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	353.758	454.299	505.794	10,17%
62	Örülmemiş veya Kroşe Olmayan Giyim Eşyası ve Aksesuarı	142.962	216.634	251.827	5,07%
61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve Aksesuarı	145.849	219.981	251.313	5,06%
39	Plastikler Ve Mamulleri	152.328	192.819	218.586	4,40%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	145.615	190.759	209.578	4,22%
89	Gemiler Ve Suda Yüzen Taşıt Ve Araçlar	109.162	74.485	190.721	3,84%
07	Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök Ve Yumrular	55.669	97.796	174.980	3,52%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	103.048	139.223	157.762	3,17%

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
64	Ayakkabılar, Getrler, Tozluklar Ve Benzeri Eşya; Bunların Aksarı	60.675	143.435	116.084	2,34%
12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayide Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	44.605	63.631	101.330	2,04%
40	Kauçuk ve Mamulleri	60.634	83.620	98.741	1,99%
03	Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar Ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar	49.386	72.992	93.305	1,88%
99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	8.584	7.157	74.717	1,50%
83	Adi Metallerden Çeşitli Eşya	51.522	70.666	73.821	1,49%
25	Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento	53.509	56.530	61.377	1,23%
34	Sabunlar, Yüzey-Aktif Organik Maddeler, Yıkama Müstahzarları, Yağlama Müstahzarları, Suni Mumlar, Müstahzar Mumlar, Temizleme Veya Bakım Müstahzarları, Işık Temini İçin Kullanılan Her Türlü Mumlar Ve Benzerleri, Model Yapmaya Mahsus Her Türlü Patlar, "Dişçi Mumları" Ve Alçı Esaslı Dişçilik Müstahzarları	49.522	47.446	50.738	1,02%
60	Örme veya Kroşe Eşya	11.206	29.482	46.817	0,94%
33	Uçucu Yağlar Ve Rezinotler; Parfümeri, Kozmetik Veya Tuvalet Müstahzarları	30.022	37.195	43.445	0,87%
74	Bakır Ve Bakırdan Eşya	17.879	21.254	43.178	0,87%
94	Mobilyalar, Tıpta Veya Cerrahide Kullanılan Mobilyalar, Yatak Takımları Ve Benzeri Doldurulmuş Eşya; Tarifinin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Aydınlatma Cihazları; Reklam Lambaları, Işıklı Tabelalar, Işıklı İsim Plakaları Ve Benzerleri; Prefabrik Yapılar	35.510	76.865	43.087	0,87%
38	Muhtelif Kimyasal Ürünler	29.429	34.717	41.937	0,84%
30	Eczacılık Ürünleri	44.451	35.405	38.779	0,78%
55	Sentetik Ve Suni Devamsız Lifler	21.281	37.677	38.285	0,77%
70	Cam Ve Cam Eşya	9.656	13.981	37.840	0,76%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	20.475	23.259	37.303	0,75%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	30.312	33.508	37.126	0,75%
52	Pamuk	13.093	23.000	29.418	0,59%
43	Kürkler ve Taklit Kürkleri; Bunların Mamulleri	35.854	40.542	29.265	0,59%
54	Sentetik Ve Suni Filamentler, Şeritler Ve Benzeri Sentetik Ve Suni Dokumaya Elverişli Maddeler	9.005	20.809	26.711	0,54%
24	Tütün Ve Tütün Yerine Geçen İşlenmiş Maddeler	25.774	24.316	26.416	0,53%
63	Dokumaya Elverişli Maddelerden Diğer Hazır Eşya; Takımlar; Kullanılmış Giyim Eşyası Ve Dokumaya Elverişli Maddelerden Kullanılmış Eşya; Paçavralar	11.134	19.627	25.636	0,52%
72	Demir Ve Çelik	28.763	36.695	24.489	0,49%
32	Debagatte Ve Boyacılıkta Kullanılan Hülasalar; Tanenler Ve Türevleri; Boyalar, Pigmentler Ve Diğer Boyayıcı Maddeler; Müstahzar Boyalar Ve Vernikler; Macunlar; Mürekepler	16.792	17.921	21.844	0,44%

GTİP	AÇIKLAMA	2017	2018	2019	%
68	Taş, Alçı, Çimento, Amyant, Mika Veya Benzeri Maddelerden Eşya	13.867	24.869	21.135	0,43%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazlar; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	9.490	17.309	20.140	0,41%
69	Seramik Mamulleri	11.340	18.016	20.061	0,40%
48	Kağıt Ve Karton; Kağıt Hamurundan, Kağıttan Veya Kartondan Eşya	13.324	18.506	19.824	0,40%
21	Yenilen Çeşitli Gıda Müstahzarları	8.145	12.485	19.684	0,40%
20	Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler Ve Bitkilerin Diğer Kısımlarından Elde Edilen Müstahzarlar	19.413	20.128	19.534	0,39%
17	Şeker Ve Şeker Mamulleri	11.019	17.049	18.854	0,38%
82	Adi Metallerden Aletler, Bıçakçı Eşyası Ve Sofra Takımları; Adı Metallerden Bunların Aksam Ve Parçaları	7.429	15.138	17.652	0,36%
57	Halılar Ve Diğer Dokumaya Elverişli Maddelerden Yer Kaplamaları	4.854	11.270	17.077	0,34%
56	Vatka, Keçe Ve Dokunmamış Mensucat; Özel İplikler; Sicim, Kordon, İp, Halat Ve Bunlardan Mamul Eşya	8.954	16.570	16.786	0,34%
18	Kakao Ve Kakao Müstahzarları	3.579	15.784	15.549	0,31%
58	Özel Dokunmuş Mensucat; Tufte Edilmiş Dokumaya Elverişli Mensucat; Dantela; Duvar Halıları; Şeritçi Ve Kaytancı Eşyası; İşlemeler	5.789	9.850	14.657	0,29%
26	Metal Cevherleri, Cüruf Ve Kül	524	12.200	14.410	0,29%
42	Deri Eşya; Saraciye Eşyası Ve Eyer Ve Koşum Takımları; Seyahat Eşyası, El Çantaları Ve Benzeri Mahfazalar; Hayvan Bağırsağından Mamul Eşya (İpek Böceği Bağırsağı Hariç)	10.321	14.670	13.118	0,26%
96	Çeşitli Mamul Eşya	11.113	10.499	12.401	0,25%
59	Emdirilmiş, Sıvanmış, Kaplanmış veya Lamine Edilmiş Dokumaya Elverişli Mensucat; Dokumaya Elverişli Maddelerden Teknik Eşya	5.710	10.346	12.342	0,25%
29	Organik Kimyasal Ürünler	6.926	7.743	11.813	0,24%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	7.893	8.109	11.210	0,23%
04	Süt Ürünleri; Kuş Ve Kütmes Hayvanlarının Yumurtaları; Tabii Bal; Tarifinin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Yenilebilir Hayvansal Menşeli Ürünler	24.457	2.991	10.831	0,22%
19	Hububat, Un, Nişasta Veya Süt Müstahzarları; Pastacılık Ürünleri	3.288	5.894	10.139	0,20%
	DİĞERLERİ	24.564	40.219	56.765	1,14%
	TOPLAM	3.383.401	4.215.913	4.970.999	

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

DIŞ TİCARET POLİTİKASI (İTHALAT REJİMİ, İHRACAT REJİMİ)

Rusya Federasyonu'nun, Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ülkeleri ile Serbest Ticaret Anlaşması, Avrupa Birliği ile de Şubat 1996'dan geçerli olmak üzere bir ortaklık ve işbirliği anlaşması bulunmaktadır. Öte yandan, Rusya Federasyonu, Beyaz Rusya ve Kazakistan arasında 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren Gümrük Birliği kurulmuş olup, bahse konu Birliğe, 2014 yılında Ermenistan ve 2015 yılında Kırgızistan da dahil olmuştur.

Rusya Federasyonu, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'ne, 1993 yılı Haziran ayında başvurmuş olup, ülkenin, Örgüte üyeliğine ilişkin belgeler, Örgütün 8. Bakanlar Konferansında, 16 Aralık 2011 tarihinde, İsviçre'nin Cenevre kentinde üye devletlerin Bakanları tarafından onaylanmıştır. Söz konusu belgeler, Rusya Federasyonu'nun üyeliğine ilişkin şart ve taviz belgelerini, Rusya Federasyonu'nun ticaret rejimine ilişkin reformları ve DTÖ'ye üyelik çerçevesinde üstlendiği taahhütleri içeren bir pakettir. Rusya Federasyonu, DTÖ'ye katılımının onaylanması sürecinin tamamlandığını 23 Temmuz 2012 tarihinde DTÖ Sekretaryasına resmi olarak bildirmiştir. İç onay sürecini tamamlayan Rusya Federasyonu, 23 Ağustos 2012 tarihinden itibaren DTÖ'nün 156'ncı üyesi olmuştur.

Rusya Federasyonu, 2006-2007 yıllarında, BDT üyesi ülkelere sağlamakta olduğu ucuz enerji desteğini önemli ölçüde daraltmıştır. Bu da ülkenin ucuz gazı bundan böyle Sovyet dönemi sonrası bir işbirliği desteği olarak kullanmayacağı anlamına gelmektedir. Bununla birlikte Rusya Federasyonu'nun Sovyet dönemi sonrasında yeniden ekonomik entegrasyon için BDT yerine Avrasya Ekonomik Topluluğu (Eurasec)'nu daha verimli bir araç olarak görmeye başladığı gözlenmektedir. 2000 yılı Nisan ayında kurulan Eurasec, halihazırda Rusya Federasyonu, Beyaz Rusya, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Özbekistan'dan oluşmakta olup, Ermenistan, Ukrayna ve Moldova üyelik öncesi gözlemci statüsündedir. 250 milyon nüfuslu potansiyel bir pazar olan Eurasec'in birinci hedefi bir Gümrük Birliği oluşturmaktır. Bu hedefe yönelik çok küçük bir ilerleme kaydedilmiş olsa da, söz konusu ilerlemeler, tarifelerin çoğunluğunda şimdiden bir düzenleme olması nedeni ile önemli görülmektedir. Eurasec, 2006 yılında, entegre bir döviz piyasası kurulması yönünde anlaşmaya varmıştır.

Rusya Federasyonu ve Kazakistan tarafından, bölgeye finansman sağlanması amacıyla yönelik olarak Avrasya Kalkınma Bankası kurulmuş olup, Banka, 1,5 milyar dolar tutarında kayıtlı sermayeye sahiptir. Rusya Federasyonu tarafından ihraç ürünlerimizin ülkeye girişine getirilen bir kolaylık, ülkemizin ithalatı uygulanan ülke preferans sistemine dahil edilmesidir. Sovyet döneminden beri (1974) uygulanan bu sistem, 1992 yılında tekrar düzenlenmiş olup, ülkemiz, gelişmekte olan ülkeler statüsünde kabul edilmekte ve üçüncü ülke menşeli ürünlerin ithalatındaki gümrük vergilerinin %25'i oranında indirim yapılarak Türk menşeli muhtelif ürünlerin ülkeye girmesine imkan sağlanmaktadır (GSP). Söz konusu indirimden yararlanmak için FORM A menşe belgesinin ibraz edilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, İthalatta uygulanan Genel Preferanslar Sistemine dahil madde gruplarında bir azaltmaya gidilmiştir. Bu uygulama ile ülkemizin belli başlı ihraç ürünlerinden tekstil, deri eşya, şekerleme mamulleri, makarna, temizlik maddeleri, bisküviler liste dışında kalmıştır.

GÜMRÜK TARİFELERİ

Rusya Federasyonu'nda birçok mal grubunda gümrük kıymetinin tespiti açısından referans fiyat uygulaması yapılmaktadır. Rus Gümrük İdaresince fiyat açısından riskli olduğu değerlendirilen muhtelif ürünlerde belirlenen asgari kıymetlerin altında kalan beyanlar kabul edilmemekte, malın girişine ancak asgari kıymet üzerinden vergi alınması kaydıyla izin verilmektedir. Bu uygulama, gümrük idaresi içinde 'sirküler' yoluyla yürütülmekte ve kamuya ilan edilmemektedir. Buna karşın, referans fiyat uygulaması bulunmayan mallar açısından ise beyan edilen fiyatların gerçeğe uygunluğunu tespitte her bir gümrük idaresi bağımsız hareket edebilmektedir. Referans fiyat uygulamalarına yönelik idari yargı yolu açık olsa da dava süreçleri uzun süre alabilmektedir.

Ülkemiz, gelişmekte olan ülkeler statüsünde kabul edilmekte ve üçüncü ülke menşeli ürünlerin ithalatındaki gümrük vergilerinin %25'i oranında indirim yapılarak Türk menşeli muhtelif ürünlerin ülkeye girmesine imkan sağlanmaktadır. Söz konusu indirimden yararlanmak için FORM A menşe belgesinin ibraz edilmesi gerekmektedir. Avrasya Gümrük Birliği'ne ihraç edilen mallara ilişkin olarak gümrük vergisi ve sair mali yükümlülüklerin ödenmesi gerekmektedir.

Rusya Federasyonu sınır gümrük idaresinde; ithalatçı, distribütör, nakliye firması veya gümrük müşaviri tarafından gümrük ödemeleri yapılmalı ve gerekli belgeler eksiksiz olarak ibraz edilmelidir. Gümrük beyannamesine ilaveten, Rus gümrüklerinde gerekli olan diğer belgeler; eşya kıymetini tevsik edici belgeler (Satıcı tarafından onaylanmış fiyat listesi, fatura, ihracat beyannamesi örneği), taşıma belgeleri, gerekli uygunluk sertifikaları, menşe belgesi, varsa lisans ve izinler ve sigorta poliçesi (CIP, CIF taşıma şekli ise) şeklinde sıralanabilir. Rusya Federasyonu'nda tarife cetvelinde yer alan eşyaların yaklaşık %85'inin gümrük vergileri 'ad valorem' olarak belirlenmiştir. Geri kalan eşya grubunda ise 'ad valorem' ve spesifik tarife oranlarının azami olanının esas alınması şeklinde kombine yöntem kullanılmaktadır. Rusya Federasyonu'nun DTÖ'ye 22 Ağustos 2012 tarihindeki üyeliğini müteakip ortalama gümrük tarife oranı %7,8 olarak uygulanmaya başlanmıştır (Bağlı ortalama tarife oranı ise %8,6'dır). Rusya Federasyonu'nun ağırlıklı ortalama yöntemiyle hesaplanan gümrük vergisi oranı ise 2019 yılında %4,3 (geçici veri) seviyesinde tezahür etmiştir. Ayrıca nihai ürünlerde %15, muhtelif tarım ürünlerinde (et ürünleri ve içecekler) ise fasıl bazında ortalama %30'lara ulaşan yüksek gümrük vergileri de uygulanmaktadır. Rus gümrüklerinde en çok dikkat edilen husus, gümrük kıymetinin doğruluğunun tespittir. Özellikle bağlı şirkete yapılan taşımaların risk teşkil ettiği değerlendirilebilmektedir. Anılan risk grubuna yönelik vergi denetimlerinde ise 'transfer fiyatlandırması' en çok dikkat edilen hususlar arasında yer almaktadır.

ÜRÜN STANDARTLARI İLE İLGİLİ UYGULAMALAR

Rusya Federasyonu'na yapılan ihracatta bazı ürünler için istenilen GOST-R Uygunluk Belgesi, 15 Mart 2015 tarihinde yürürlükten kaldırılmış ve Avrasya Birliği Sertifikası olarak adlandırılan EAC Gümrük Birliği Sertifikası yürürlüğe girmiştir. EAC Sertifikası vermek üzere Rusya Federasyonu'nda 1518 laboratuvar ve 744 belgelendirme kuruluşu, Beyaz Rusya'da 232 laboratuvar ve 49 belgelendirme kuruluşu, Kazakistan'da 207 laboratuvar ve 73 belgelendirme kuruluşu yetkilendirilmiş olup, yetkilendirilen kuruluşların listesine Rusça olarak (<http://eurasiancommission.org/ru/docs/Lists/List/techreg.aspx>) adresinden ulaşılabilir.

Ayrıca Rusya Federasyonu tarafından veterinerlik, bitki sağlığı, sağlık ve sınıai güvenlik kurallarına uygunluk belgeleri de talep edilmekte olup, 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren gıda sanayi ürünlerinde de yeni teknik düzenlemeler yürürlüğe girmiştir. Buna göre tarım ve gıda sanayi firmalarının ISO 22000 belgesine sahip olmaları gerekmektedir.

AMBALAJ, PAKETLEME VE ETİKETLEME

Rusya Federasyonu'nda, 2024 yılına kadar kayıt dışılığın azaltılması ve tüketici refahı da gözetilerek eşit rekabet koşullarının tesisinin sağlanması amacıyla dijital ekonomiye geçişin bir parçası olarak; tüm ithal ürünlerin, "QR" kodlarıyla etiketlenerek ülkeye girişinden nihai tüketiciye ulaşıncaya kadarki sürecinin izlenebilmesi amacıyla "Birleşik Ürün Etiketleme ve Takip Sistemi" ihdas edilmiştir. Anılan sistemin koordinatör kurumu, "Sanayi ve Ticaret Bakanlığı"; sistemin oluşturulması, uygulanması ve işletilmesinden sorumlu kurum (kodların üretimi ve dağıtımı), "Geliştirme ve Teknoloji Perspektifleri Merkezi Başkanlığı" (CRPT); sistemin işleyişinin kontrolünden sorumlu kurum, "Dijital Gelişim, Haberleşme ve Kitleli İletişim Bakanlığı"; düzenleyici kurum ise "Maliye Bakanlığı" olarak belirlenmiştir.

Etiketleme işleminin eşyanın gümrüklenmesi öncesinde tamamlanması gerekmekte olup, kontroller Federal Gümrük/Vergi Servisince gerçekleştirilecektir. Eşyanın transitinde veya geçici ithalinde (sergi, fuar eşyası) işaretleme gerekmemektedir. Barkodun kaç rakamlı olacağı hususunda Avrasya Ekonomik Birliği'nde henüz bir karar alınmamış olmakla birlikte, söz konusu barkodun içerisinde e-imza ile genel bilgilerin yer alacağı belirtilmektedir.

Etiketleme uygulaması ile herhangi bir tüketici akıllı telefonundan kodu tarayarak malların kalitesini kontrol edebilecektir. Sistemin şeffaflığı, düzenlemelere uyumluluk, sahtecilik ve kaçakçılığa karşı mücadele temel amaçlar olarak belirtilmektedir. İşbu uygulama ile yasal ve kaliteli ürünlerin satın alınabilmesi, insan sağlığının korunması, tüketici haklarının korunması,

“beyaz piyasanın” büyümesi, rekabetçiliğin artması, maliyet optimizasyonu, lojistik zincir boyunca eşyanın takibi, “gri piyasanın” azaltılarak verimliliğin artırılması, gümrük ve vergi gelirlerinde artış sağlanması ile mal piyasasının gözetimi amaçlanmaktadır.

Ülkemizin, Rusya Federasyonu’na ihracatından önemli yer tutan muhtelif ürünlerde etiketleme sisteminin tesis edilmesi süreci devam etmektedir. Bu kapsamda; ilk olarak, 12 Ağustos 2016 tarihinde kürk manto ürününde pilot uygulamaya başlanılmıştır. Muhtelif bütün mamullerinde ise 1 Mart 2019 tarihinde etiketleme uygulamasına geçilmiştir. Rusya Federasyonu’na ihracatımızda önemli yer tutan ayakkabı ürünleri 1 Temmuz 2019 tarihinde sisteme dahil edilmiş olup, sektöre yönelik zorunlu uygulamaya ilaç ürünleriyle birlikte 1 Temmuz 2020 tarihinde başlanacaktır. Muhtelif tekstil ve hazır giyim ürünlerinde etiketleme uygulamasının deneme süreci 1 Aralık 2019 tarihinden itibaren başlatılmış olup, anılan sektör ve muhtelif hafif sanayi ürünlerinde zorunlu uygulamaya geçiş tarihi 1 Ocak 2021 olarak belirlenmiştir. Böylelikle etiketleme uygulamasının bebek mamaları, bitkisel yağlar, ev kimyasalları, kozmetikler, alkolsüz içecekler, hazır et ve balık ürünleri, bakkaliye ile ev aletlerini de içerecek şekilde genişletilmesi öngörülmektedir. Anılan tüm ürünlerin transit ticareti ve geçici ithalatı ise kapsam dışında tutulmaktadır. Ürünlerin zorunlu tanımlamasını içeren etiketleme işleminin eşyanın gümrüklenmesi öncesinde tercihen üretim tesislerinde veya Rusya Federasyonu’nda, gümrükleme işleminden önce depolarda tamamlanması gerekmektedir.

Etiketlemede sorumluluk ithalatçıya ait olup, etiket veya barkod bilgilerinin üreticilere ithalatçılar tarafından ulaştırılması gerekmektedir. Diğer taraftan, Rus yetkililerce; sektörün uyum süreci, stok durumu ve Rus yetkili kurumlarının sisteme dahil olma süreçlerinde görülen sıkıntılar sebebiyle ürün bazında ilave geçiş sürecinin resmi olarak uygulanabileceği belirtilse de; etiketleme uygulamasına son tarih beklenmeden ivedilikle geçilmesinin, özellikle sevkiyat bazında yaşanacak sorunların çözümü ve iş sürecine ilişkin elde edilecek tecrübe açısından öncelik arz ettiği değerlendirilmektedir. Bahse konu etiketlerde, malın adı, orijini, net ağırlığı, malın terkibi, üretim yılı, raf ömrü, besleyici değeri, kullanım koşulları gibi bilgilerin Rusça olarak yer alması gerekmektedir. Söz konusu etikete sahip olmayan malların satışı ise mümkün bulunmamaktadır. Söz konusu şartlar her bir mal için GOSSTANDART’tan temin edilebilmektedir.